

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs

Scribanius, Carolus

Antverpiæ, 1618

II. Neglectus obseruantiaë erga Superiores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

Quòd si his remediis vinci æger non possit, seriò de loci mutatione cogitandum erit: sæpe enim naturalis quædam è constitutionum diuersitate nata auersio est, quam priusquam euincas, vniuersam antè valetudinem frangas & perdas.

CAPVT II.

Neglectus obseruantia erga Superiores.

Rem quis arbitretur non magnam, magna hæc tamen incommoda secum trahit: sequitur enim hunc neglectum venerationis & auctoritatis diminutio ac contemptus denique. quod vbi fit, tota collabascit obedientia, quæ his firmamentis, tanquam validissimis vinculis ac propugnaculis continetur. neque difficile est illi obsequi, quem veneraris; impossibile propè illi obsequi, quem contemnis, maximè ea obsequentia, quam ab animo profectam omnis bene constituta Religio exigit.

Succedunt hinc in omni propè imperio murmurationes, cum non placeant imperata; quæ placere perrarò possunt, cum displicet qui imperat. nam etiamsi prudentissima illa sint, si non placet imperans, nec imperata placebunt: contra, si

placeat ille, etiam imprudenter imperata, si non probentur, locum tamen excusationi & propugnationi inuenient. tantum in vtramque partem refert affectus in auctorem. Ama s? etiam verbera placebunt, aut tanquã de manu optimi & clementissimi patris venisse iudicabis. Auersatis; etiam munera detestaberis, arbitraberisq; ab inimica dextra venire, & molliora benignioraq; verba factaq; , dolos fraudesq; tegere opinaberis. Mollia, verè amantis, dura licet, verba sunt, quin & mollia verbera; dura alienioris animi, mollia licet, verba sunt, muneraq; verbera non dona sunt; vt nihil iam expectare debeas, præter spiritalem quandam nauseam, ac tepentis animi spiritalem quandam vomitum. omnia enim cum Superiore displicere incipiunt; minorq; iam veneratio rebus instituti propriis, minor maiorũ decretis. nam ad neglectũ ac contemptum satis est à tali Superiore profecta: sancta licet probaq; sint, ac veteris germaniq; instituti, ac primarij spiritus, non sapiunt tamen, imò displicent à tali manu propinata. ita semel concepta opinio dulcia omnia ac salutaria, in amara ac noxia vertit: mella nimirum in fel merrum, medicamenta in venenum. vnde

L 4 supi-

supinus tandē neglectus omnium spiritua-
lium exercitationū rerumque Religioni
propriarum nascitur, ac perpetuus tandē
animi languor, non nisi cum Religioni
ipfius odio aut morte finiendus. tantum
in humanis potest ex neglecta veneratio-
ne contemptus, vt ad malorum vltima
Religiosum deducat, nec antè finē faciat
quàm illum tota Religione protrudat, iu-
ratumq; hostem ex filio & amico statuat.

Aliquid proinde sit in Superiore quod
venereris, virtus, benignitas, paterna cura,
comitas, ingenii magnitudo, iudicij pro-
funditas, eloquētia, agendarū rerum dex-
teritas, morum maturitas, rara continen-
tia, pietas, probitas, eruditio non vulgaris,
prudētia magna; aliquid denique quod
venerationem prouocet, è qua ferè amo-
rem nasci videbis.

Fateor etiam his omnibus destituito, ve-
nerationi tamen locum esse posse, vel hoc
solo nomine, quòd Superior Christi vices
gerat, cui in Superiore obtemperamus:
verùm difficile est, vbi omnibus Superior
que natura sua venerationem prouocant
destituitur, solo intuitu vicarij illi à Deo
concessi muneris venerationē prouocare.
ferè enim homines etiam ad diuina, hu-
manis quibusdam ducimur trahimurque
sub.

subsidii; quibus si destituamur, agrè ad nuda diuina, propter ipsa rapimur: vestiri enim illa optamus, & humanis quibusdam illecebris cingi.

Et sanè vt nihil facilius est quàm in venerationem, ac venerationi implexum amorem rapere, si amore ac veneratione digna, manu quasi tangimus; ita interdificilia non vltimum est in veneratione ac amorem propellere, cum omnia externa venerationis ac amoris prouocamenta defunt.

Illud verò in alieniore animo solemne est sequi, vt vnus pectore venerationis diminutio non claudatur; spargitur per plures, & totas obit familias, fitque vt derogata semel veneratione, obedientia tota labascet: obmurmurationibus colloquia nantent: & quæ priùs amoris ac filialis parentiæ, nunc seruilis obsequentiæ sunt, à sola coactione nata. atque hinc omnium intepescunt animi, imperataque; nauseabundi exequentur. quare nec fructum illum sperare prudenter possumus, quem à laboribus sudoribusque amoris ardoribus excitis expectare solemus. Quid? quòd etiam ad externos eat hæc fama, & venerationis illa retractio causæque totas impleant vrbes, non sine non-emendanda

nominis diminutione , quæ res in vni-
uersum corpus redundat.

Remedia.

PLurimum hîc valet Dei, in omni Su-
periore cuius hic vicem gerit, præmi-
orumque cælo repositorū seria frequen-
sque consideratio : non magnum esse va-
riis naturæ cælestibusque donis exculto
morem gerere, cum ipsa donorum excel-
lencia etiam hostes in admirationē rapiat,
aut à Religione alienos in amorem tra-
hat. neque in his magna meriti ratio esse
potest : ingens illa præmij meritiq̄ue ma-
teries est, cum in Superiore nulla humana
momenta ponderamus, sed Christum so-
lum, cuius ille vices gerit, intuemur: illum
vt Dei in terris vicarium, vt cælo nobis
datum amplectimur. quæ vna ratio om-
nibus potentior, maior, certiorque apud
verè Religiosum esse debet; & à qua sola
plus venerationis amorisq̄ue, quam à reli-
quis omnino omnibus animo concipere,
factisq̄ue præ se ferre meritò oporteat.

Quæ in Superiore laudanda, sæpius ob
oculos ponere; neque enim quisquam est,
in quo non aliqua reperias, quæ laudem
mereantur, siue è naturæ donis, siue stu-
dio

diō comparatis, siue ſingulari prærogatiua à Deo conceſſa.

Quidquam non commendandum in Superiore occurrit, fortiter repellendum, excuſandū; intētionis bonitas, humanaūe fragilitas cogitanda errorum vitiorumq; priorū magnitudo grauitasq; leuibus illius opponenda. quod eo facilius faciet inferior, quo errores, delicta, & quidquid in ſe non vna reprehensione dignum, tacitus ſecum euoluerit. Videat in quantis ſibi ab aliis indulgeri velit, maximè à Deo, cuius oculis nuda ſunt omnia. quàm multa damnanda ſecum trahat, & non vni veniæ ſubiicienda, quo magis minora in Superiore diſſimulationis & indulgentiæ ſcopis verrat. ac quodocunque occurrunt quæ meritam damnationē exigunt, & venerationis diminutionem, obijciat illuſtiora quæque ipſius, quæ iure quodam ſuo admirationem ac venerationem depoſcunt. quod per facile erit verè Religioſo, & ſimplici melioreq; oculo ſingula intuenti.

CA-